

Acord del Consell de Govern de 22 de desembre de 2011 pel qual s'aprova el desenvolupament de l'Àrea d'Inserció i Orientació Professional.

Pla de desenvolupament de l'Àrea d'Orientació i Inserció Professional (AOIP)

1. Introducció

La Universitat Rovira i Virgili (URV) és una universitat compromesa amb la formació del seus estudiants i amb l'èxit dels titulats en la seva inserció professional; per això vol promoure una cultura d'aprenentatge que incentivi els estudiants a pensar críticament, a reflexionar, a integrar els coneixements, i a potenciar les seves habilitats de comunicació, aptituds i competències.

L'orientació està considerada com a part integrant del procés educatiu, i s'ha convertit en un indicador clar de qualitat i bon funcionament dels sistemes educatius. De fet, l'orientació està regulada a primària i secundària, i a causa de l'evolució del mateix sistema universitari, en el moment actual adquireix també caràcter imprescindible en els estudis universitaris.

A través de l'Àrea d'Orientació i Inserció Professional (AOIP) la URV capacitarà els estudiants per esdevenir agents de canvi, i se centrarà en el desenvolupament integral de titulats compromesos i reflexius com a futurs professionals.

Són diversos els antecedents que poden justificar el desenvolupament de l'AOIP a la URV:

1. El programa d'actuació del rector de la URV estableix diversos objectius relacionats amb l'impuls a l'AOIP:
 - "Enfortir la col·laboració amb secundària per garantir una transició adequada entre els dos nivells educatius.
 - Orientar de forma personalitzada els estudiants sobre el seu pla de carrera i establir els procediments per facilitar informació als estudiants sobre la gestió del currículum.
 - Desenvolupar un model organitzatiu que reculli les àrees d'informació, orientació, pràctiques en empreses, observatori ocupacional i intermediació laboral."
2. En el marc de l'espai europeu d'educació superior (EEES) es manifesta la necessitat de promoure la convergència entre els diferents sistemes d'educació superior per facilitar als titulats la integració en un mercat laboral sense fronteres (Declaració de Bolonya, 19 de juny de 1999). Aquesta finalitat planteja una nova realitat universitària caracteritzada, entre d'altres aspectes, perquè la universitat aporti respostes als nous requeriments professionals (saber, saber fer, saber estar i ser) i l'exigència de sistemes d'orientació, seguiment i avaluació com a elements fonamentals per garantir la qualitat.
3. L'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre) estableix el dret dels estudiants a l'orientació vocacional, acadèmica i professional. Així mateix, recull el compromís per part de les universitats d'assessorar sobre aquelles activitats i accions que fomentin la integració a la vida universitària i la transició dels estudiants al món professional.
4. A les Bases d'un nou model universitari català (22 de juny de 2011), de la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, també es proposa com a acció estratègica polítiques orientades a l'enfortiment de l'ocupabilitat dels graduats i màsters universitaris.
5. L'esborrany del Plan Director de Empleabilidad Universitaria (juny de 2011), com a part de la Estrategia Universidad 2015 del Ministerio de Educación, remarca la importància de l'orientació com a acció transversal al llarg de tot el procés educatiu universitari, tant en aspectes vocacionals com d'emprene-

doria, facilitant programes d'orientació, tallers i cursos de formació en competències transversals.

6. El RD 1707/2011 regula les pràctiques acadèmiques externes dels estudiants universitaris. Amb aquest decret s'actualitza la legislació sobre aquest àmbit en correspondència amb els canvis que s'han produït a les titulacions universitàries.
7. La situació actual de profunda crisi econòmica, que incideix de manera especial en la manca d'ocupació dels joves, fa que resulti més important que mai dotar la universitat de noves eines que puguin contribuir a millorar la inserció professional dels titulats universitaris. En aquest sentit, l'orientació per a l'ocupació, la millora de les pràctiques, la internacionalització i l'aprofundiment en els processos d'inserció esdevenen elements claus que cal potenciar.

Tot l'anterior posa de manifest la necessitat d'incidir en l'ocupabilitat i la inserció professional dels nostres titulats, dissenyant estratègies i enfortint les estructures per tal d'assolir els objectius fixats.

En aquest pla de desenvolupament es plantegen la missió i els eixos de l'AOIP que cal desenvolupar durant els propers anys.

2. Situació actual

L'AOIP abasta àmbits molt diversos i transversals; per tant, són diverses les unitats que en els seus àmbits d'actuació ofereixen serveis relacionats amb aquests temes. Per això, aquest projecte proposa, mantenint l'autonomia en les competències que li són pròpies de cadascuna d'aquestes unitats, promoure el treball cooperatiu i per projectes compartits. La finalitat és que els estudiants rebin un servei integral que inclogui totes les oportunitats de desenvolupament professional que li ofereix la URV, independentment de qui ho gestioni.

D'acord amb l'anterior, les principals unitats que s'identifiquen són les següents:

- El Centre d'Atenció als Estudiants (CAE) ofereix serveis als estudiants de grau, màster i doctorat, així com als ocupadors del territori, en els àmbits de l'orientació professional, les pràctiques i la intermediació laboral. Des del CAE s'han gestionat les ofertes d'ocupació i pràctiques extracurriculars i s'han organitzat 7 edicions del Fòrum de l'Ocupació i 7 edicions de les Jornades d'Orientació Professional. També des del CAE s'ofereix una Borsa de Treball, gratuïta per als estudiants i titulats de la URV i per als ocupadors.
- Els centres de la URV que gestionen les pràctiques curriculars dels estudiants en empreses i organitzacions de l'entorn, i que en alguns casos gestionen també les pràctiques extracurriculars, així com actuacions d'intermediació laboral (borses de treball específiques de cada centre). També, els centres, mitjançant els tutors i el desenvolupament del Pla d'Acció Tutorial (PAT), són els responsables de l'orientació dels seus estudiants.
- El Servei de Recursos Educatius (SREd), que facilita la tasca de planificació i avaluació de l'aprenentatge als centres i que, en aquest sentit, intervé en la planificació i avaluació de les pràctiques. Així mateix, col·labora en el desplegament del Pla d'Acció Tutorial i del currículum nuclear.
- El Programa d'Emprenedoria, que coordinarà totes les iniciatives en matèria d'emprenedoria de la URV. Cal destacar el paper fonamental que hi tenen tant la Càtedra d'Emprenedoria com el Centre de Transferència de Tecnologia i Innovació de la URV (CTTi-FURV), sobre els quals pivota a la URV la promoció de l'esperit emprenedor entre els membres de la comunitat universitària en general, i en particular els estudiants, així com la creació de spin-off o empreses derivades de la mateixa URV i el suport en les primeres fases de la vida d'aquestes empreses en matèria de sol·licitud de finançament, suport

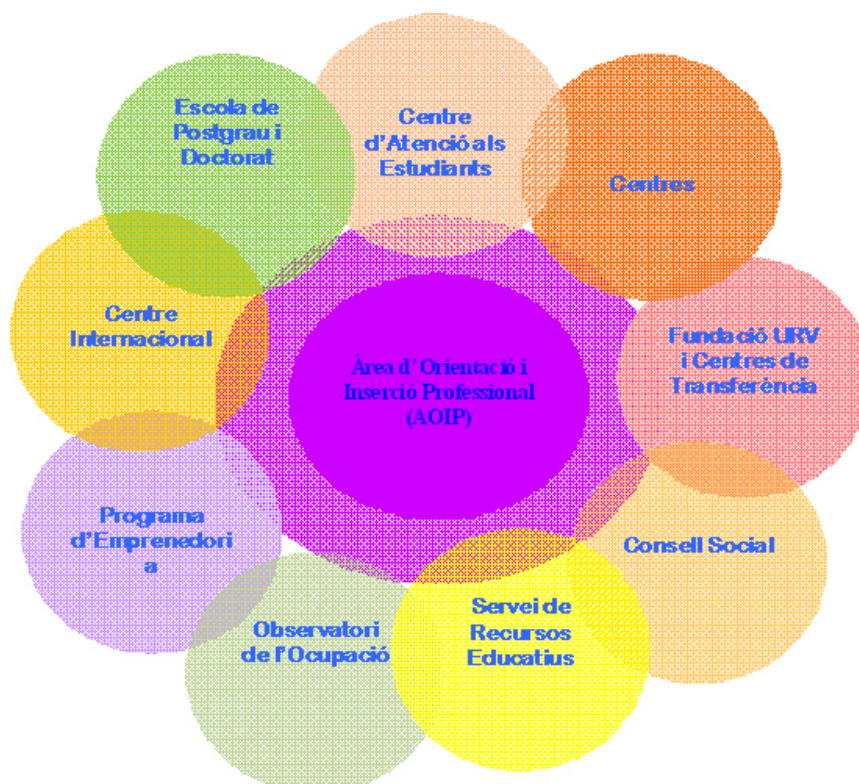
logístic i en tot allò en què la URV pugui facilitar la posada en marxa de les idees innovadores.

- L'Escola de Postgrau i Doctorat, que gestiona l'oferta formativa de màsters i doctorat i organitza la formació transversal en competències nuclears de postgrau, entre les quals figura l'orientació professional.
- El Centre Internacional (I-Center), que gestiona la mobilitat acadèmica dels estudiants i la captació d'estudiants internacionals. En aquest sentit, gestiona els Erasmus Pràctiques i altres programes de pràctiques internacionals.
- El Centre de Formació Permanent i el Centre de Transferència de Tecnologia i Innovació, de la FURV, que mantenen una relació fluida i constant amb el món empresarial i institucional del nostre entorn. Per aquest motiu, poden esdevenir grans aliats en la generació de noves aliances i en la projecció del futur professional dels nostres titulats en l'àmbit de l'R+D+I. Pel que fa al Centre de Formació Permanent, gestiona les pràctiques que es realitzen dins dels estudis propis que ofereix.
- El Consell Social, que dóna suport a iniciatives innovadores en la gestió universitària i manté un enllaç amb les institucions i el teixit empresarial del territori.

Menció especial mereix l'Observatori de l'Ocupació (acord del Consell de Govern de la URV del 9 de juliol de 2009), que té per objectiu l'elaboració d'estudis i anàlisis sobre la inserció dels titulats i, en general, sobre les relacions de la URV amb el teixit institucional i laboral del nostre entorn. L'Observatori de l'Ocupació pot ser una eina fonamental per traslladar el coneixement que s'hi genera a la realitat de l'orientació i la formació dels nostres estudiants i titulats, així com una eina per a la creació d'accions innovadores que en millorin l'ocupabilitat.

Així mateix, cal esmentar el marc de col·laboració que promou el Campus d'Excel·lència Internacional Catalunya Sud (CEICS), pel fet que suposa un estret vincle entre les empreses i institucions del territori amb la mateixa URV, que esdevé motor de projectes innovadors i per a l'excel·lència.

A continuació es presenta un esquema de les relacions de l'AOIP amb els diferents àmbits funcionals i les unitats o serveis de la URV que hem esmentat:

3. Missió

La missió de l'AOIP és promoure l'excel·lència en el desenvolupament, preparació i consecució d'oportunitats per a la carrera professional dels estudiants de la URV mitjançant diverses eines que permetin assolir i millorar la seva inserció professional.

Per assolir aquesta missió, cal desenvolupar tres eixos principals:

1. Formació per l'ocupació: oferta d'accions formatives orientades a millorar el desenvolupament professional i l'adquisició de competències per afavorir la inserció al mercat laboral. En aquest punt, cal incloure les pràctiques curriculars i extracurriculars.
2. Orientació professional: oferta de programes d'orientació professional que ajudin els estudiants a definir el seu propi pla de carrera, és a dir, a conèixer les seves pròpies característiques i motivacions, fixar objectius professionals i guiar-los en el camí cap a l'assoliment d'aquests objectius.
3. Gestió de l'ocupació: gestió de les ofertes i demandes d'ocupació per tal de millorar els processos d'intermediació laboral i ampliar la relació amb els ocupadors.

3.1. Eixos

Els tres eixos assenyalats han de donar servei a tots els tipus d'estudiants que acull actualment la URV (graduats, postgraduats i doctorats) i, en un futur proper, caldria tenir en compte les necessitats dels alumni.

3.1.1. Formació per l'ocupació

El currículum nuclear de la URV inclou, tant per als estudiants de grau com per als de postgrau, un conjunt de coneixements de caràcter transversal que condueixen a l'adquisició de la competència següent: definir i desenvolupar el projecte acadèmic i professional que l'estudiant planteja a la universitat.

En aquest sentit, cal assolir una adequada organització dels continguts per tal d'oferir, en cada cas, el nivell de formació que pertoca respecte a la consecució de les competències que són pròpies de cada nivell d'estudi.

D'altra banda, els nous plans d'estudis dels graus i màsters han refermat la importància que al procés de Bolonya es va preveure per a les pràctiques externes. La inclusió de les pràctiques a gran part dels plans d'estudis universitaris evidencia la necessitat d'uns procediments de gestió estàndards a tots els centres de la URV, uns mecanismes d'avaluació de la qualitat, així com una política de comunicació, basada en la recollida i anàlisi de les dades, que proporcioni una visió àmplia del paper que les pràctiques dels estudiants juguen en el seu desenvolupament professional.

Pràctiques:

En aquest context, la URV té el repte de gestionar un nombre creixent de pràctiques de forma eficient, obtenint el màxim rendiment en termes d'aprenentatge i qualitat de les pràctiques per als nostres estudiants i també per a millorar i perfeccionar el sistema. Això només serà possible si es fomenta la necessària coordinació amb els agents implicats a la URV (centres i coordinadors de pràctiques, SREd, SGA, CAE, EPD, etc.), i també amb els agents externs (empreses i institucions acollidores de pràctiques). Es fa necessària, doncs, una estructura sòlida de suport administratiu i assessorament tècnic als centres en tots aquells aspectes de gestió que són comuns a totes les pràctiques.

Respectant l'autonomia en la gestió de cada centre de la URV, el CAE és la unitat central que dóna impuls a les polítiques comunes de millora del sistema de gestió de les pràctiques externes.

D'altra banda, la URV és plenament conscient del valor de la internacionalització en la seva estratègia de futur i, d'acord amb aquesta línia, el Claustre Universitari va aprovar el Pla Estratègic d'Internacionalització al maig del 2009. S'ha definit clarament la voluntat de la URV d'incorporar un nombre creixent d'estudiants internacionals, així com de gestionar experiències internacionals (mobilitat i pràctiques) per als nostres estudiants, PDI i PAS.

En el mercat de treball actual es valora molt positivament que els titulats, durant la seva etapa d'estudiants, hagin realitzat una estada en una universitat d'un altre país durant uns mesos, amb l'adaptació que això implica quant a una altra cultura, llengua, costums, etc. Per tant, la mobilitat i les pràctiques internacionals afegixen un valor essencial al currículum de l'estudiant.

Aquest àmbit inclou la gestió de la mobilitat de pràctiques dels estudiants de la URV en el terreny internacional, dins els programes de pràctiques establerts (Erasmus Pràctiques, ARGO, FARO, etc.), i també les possibles pràctiques que des de la URV siguem capaços de generar.

Tenint en compte totes aquestes qüestions, els objectius d'aquest eix són els següents:

1. Plantejar un conjunt de continguts, que s'adeqüin al nivell d'estudis que cursa l'estudiant, per tal d'afavorir la formació per a l'ocupació.
2. Impulsar el nombre i la qualitat de les pràctiques dels estudiants de la URV.
3. Impulsar les pràctiques extracurriculars com una de les principals vies d'inserció professional.
4. Impulsar les pràctiques internacionals realitzades pels estudiants de la URV, dins dels programes establerts (Erasmus Pràctiques) o a través de convenis bilaterals o altres fórmules.

3.1.2. Orientació professional

L'orientació universitària és el procés educatiu orientador que es desenvolupa a la universitat com a institució d'educació superior, des del moment previ a la incorporació a la universitat fins a la inserció dels estudiants, un cop titulats, en el mercat de treball. El propòsit és que l'estudiant pugui assolir i utilitzar estratègies, habilitats i coneixements adients per a la planificació i implementació del seu desenvolupament professional i personal.

L'orientació universitària pot arribar a ser molt útil en tres moments de transició de la vida dels estudiants:

Primera transició: entrada a la universitat. Els estudiants han d'afrontar el començament dels estudis universitaris, i aquest és un moment en el qual es pot assessorar sobre els estudis que s'ofereixen o les habilitats i competències que es requereixen en el desenvolupament professional dels estudis.

Segona transició: durant els estudis universitaris. Els estudiants han de prendre decisions en funció dels seus objectius professionals, i per aquest motiu els convé conèixer les sortides professionals relacionades amb els seus estudis. És aquest un moment idoni per potenciar el coneixement dels estudiants sobre les pràctiques externes, estades internacionals, plans d'estudis, habilitats per a la investigació científica, sortides professionals o capacitat necessària per a la planificació del propi desenvolupament professional. L'anterior informació i formació pot afavorir l'encert dels estudiants en les seves decisions. Així mateix, els estudiants poden planificar el seu futur acadèmic i professional, coneixent els seus objectius, les seves necessitats formatives i les seves mancances per tal d'optimitzar el seu currículum.

Tercera transició: inserció al món laboral. Aquest és el moment de desenvolupar habilitats i competències com a graduats. També és possible que els interessis infor-

mació sobre màsters i doctorats, formació continuada, autoocupació i emprenedoria, sortides professionals, tècniques de cerca d'ocupació i habilitats per autogestionar-se i planificar la trajectòria professional.

L'orientació per a la carrera professional integra l'orientació acadèmica i l'orientació professional. L'AOIP se centrarà en l'orientació professional i la col·laboració amb els centres i amb els responsables de l'orientació acadèmica, donada l'estreta relació existent entre ambdós àmbits. Les dues orientacions que hem comentat es poden entendre breument així:

- Orientació professional: assessora i orienta els estudiants per prendre decisions relatives a la transició des de la universitat al món laboral, de manera que pugui acomodar les seves aptituds i expectatives a les exigències del món professional o bé reconduir la seva carrera professional en fases posteriors.
- Orientació acadèmica: entenem que aquesta orientació correspon fonamentalment als centres de la URV, tot i que des de l'AOIP hi ha la voluntat de col·laborar oferint assessorament i suport, si escau, al professorat en la seva tasca de tutorització definida en el Pla d'Acció Tutorial (PAT).

D'altra banda, la creixent diversificació en la procedència dels estudiants fa que, a més de l'itinerari habitual de batxillerat + PAU o CFGS, ens trobem amb estudiants procedents d'altres titulacions universitàries, més grans de 25, 40 o 45 anys, estudiants estrangers, etc. Així mateix, existeix una gran diversitat de procedències, perfils i interessos entre els estudiants de màster. Tot això fa que les tasques d'orientació s'hagin de configurar d'acord amb les necessitats i els perfils dels estudiants i titulats.

Els serveis que cal oferir són l'orientació individualitzada mitjançant sessions de tutoria, els tallers d'orientació mitjançant sessions en grup, i les publicacions i recursos en línia editant publicacions sobre diversos temes que permetin l'autoconsulta.

Els objectius d'aquest eix són, en conseqüència:

1. Incorporar l'orientació professional en els processos d'informació i assessorament sobre l'elecció d'estudis universitaris.
2. Incrementar el nivell d'autoconeixement dels estudiants i de les seves competències i habilitats, amb l'objectiu d'elaborar el seu propi pla de carrera, així com millorar la ocupabilitat i la inserció professional.
3. Desenvolupar un servei d'orientació personalitzada per donar suport en el procés de desenvolupament personal, acadèmic i professional dels universitaris i afavorir la seva capacitat de prendre decisions coherents.
4. Millorar el coneixement de les sortides professionals, de la situació del mercat de treball i de les tècniques de recerca d'ocupació dels estudiants i titulats de la URV.

3.1.3. Gestió de l'ocupació

La intermediació laboral és el conjunt d'accions que tenen per objecte posar en contacte les ofertes de treball amb els treballadors que busquen una ocupació. La intermediació laboral ha de tenir com a finalitat proporcionar als universitaris una ocupació adequada a la seva qualificació i facilitar als ocupadors els treballadors més apropiats als seus requeriments i necessitats.

El procés de desenvolupament d'aquesta AOIP ha de suposar un salt, encara més gran, de qualitat en la prestació del servei d'intermediació laboral, incrementant l'eficiència de la gestió (automatització de processos mitjançant una eina informàtica) i, alhora, millorant i ampliant les relacions amb els ocupadors.

L'objectiu de futur és, d'una banda, realitzar una intermediació laboral coordinada amb els serveis d'orientació professional, de manera que aquesta intermediació laboral esdevingui un recurs clau de l'orientació individualitzada que s'ofereix als usuaris, i d'una altra, establir una coordinació entre les diverses borses de treball existents als centres de la URV per aconseguir una millor difusió de les ofertes i demandes de treball. Finalment, pel que fa als ocupadors, el salt de qualitat suposa oferir un servei d'assessorament personalitzat a les empreses, que vagi més enllà de la simple difusió d'ofertes i aporti un valor afegit i diferenciat d'altres serveis públics i privats d'intermediació.

D'altra banda, el mercat de treball s'ha internacionalitzat especialment a escala europea tal com pretenien les estratègies de creació de la mateixa Unió Europea en impulsar la lliure circulació de persones i treballadors. Cal, doncs, donar resposta a aquesta creixent demanda, fent difusió d'ofertes de treball internacional mitjançant xarxes ja existents, com la xarxa Eures, o mitjançant altres canals de comunicació.

Tenint en compte totes aquestes consideracions, els objectius d'aquest eix són:

1. Incrementar i millorar l'ocupació dels titulats universitaris de la URV.
2. Incrementar els vincles, la relació i la confiança entre la URV i els ocupadors (empreses i institucions) del territori, per esdevenir un referent per a la cerca de titulats universitaris de cara a cobrir llocs de treball.
3. Donar als futurs titulats de la URV un coneixement clar i precís del mercat de treball del territori i de les potencials sortides professionals.
4. Incrementar els nivells d'ocupació internacional dels estudiants URV mitjançant la difusió d'ofertes de treball a l'estranger i amb la col·laboració d'institucions especialitzades.

4. Observatori de l'Ocupació (àmbit d'estudis i anàlisis)

La introducció de la cultura de l'avaluació en el món universitari està plenament consolidada i ha tingut un dels seus exponents més clars en els processos d'acreditació dels graus dins del procés de transformació que a la Universitat ha suposat l'EEES. En aquest context, destaca la importància que s'atorga a l'anàlisi de la inserció professional dels titulats en relació amb la definició del propi grau.

Estudiar, mesurar i analitzar la inserció professional dels titulats, així com un seguit de qüestions al voltant d'aquest àmbit, esdevé un dels objectius de la URV que va donar lloc al naixement de l'Observatori de l'Ocupació (Consell de Govern de 9 de juliol de 2009). El desenvolupament de l'AOIP inclou l'Observatori de l'Ocupació, per aprofitar-ne les sinergies i els projectes comuns. Aquest àmbit d'estudis i anàlisis al voltant de la inserció professional ha de facilitar l'avaluació i permetre generar plans de millora i actuacions més precises i eficients.

Objectius:

1. Fomentar la cultura de l'avaluació, la rendició de comptes i la millora continuada en l'àmbit de la inserció i l'orientació professional.
2. Ser referència per als òrgans i les institucions externes en l'àmbit de les anàlisis sobre inserció professional (agències de qualitat, comissions CRUE, serveis d'ocupació, etc.).
3. Elaborar estudis i anàlisis en l'àmbit de la inserció que responguin a les demandes dels agents externs (AQU, ANECA i altres) i dels agents interns (centres, unitats implicades i altres).

5. Estructura

L'AOIP, com s'ha dit a l'inici, abasta àmbits molt diversos i transversals; per tant, hi ha diverses unitats que ofereixen en els seus àmbits d'actuació serveis relacionats amb aquests temes. En el context actual, condicionat per la crisi econòmica i la manca de recursos, no es pot preveure un servei on es desenvolupin de manera extensa totes les possibilitats que es recullen per a cadascun dels àmbits que s'han assenyalat. No obstant això, es vol plantejar un treball cooperatiu i per projectes compartits entre els diversos ens implicats, per tal d'avançar en els objectius que s'indiquen al document.

Amb l'anterior esquema que hem presentat de les relacions de l'AOIP, que inclou les unitats o serveis de la URV, ens proposem reforçar, amb recursos interns, l'estructura del Centre d'Atenció a l'Estudiant per coordinar els aspectes tècnics i administratius dels diferents àmbits funcionals, així com donar el corresponent suport al disseny de les estratègies en els tres àmbits tècnics que es vinculen a aquesta àrea per tal d'assolir els objectius fixats.